

Delårsrapport per den 31 oktober 2021

Social- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys	3
Samlad bedömning och analys av ekonomi, verksamhet och personal.....	3
Ekonomi	5
Ekonomiska tabeller	5
Investeringar	7

Nämndens uppdrag

Nämndens uppdrag regleras i Reglementet. Nämndens uppdrag avser myndighetsutövning och verkställande inom drygt 20 olika lagrum. Socialtjänstlagen och lagen om stöd och service (LSS) är de dominerande. (Dessutom erbjuds insatser utan krav på myndighetsbeslut så kallade serviceinsatser.)

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys

Delårsrapporten är en uppföljning av Social- och omsorgsnämndens samlade verksamhet utifrån bl.a. reglemente, internbudget och förvaltningens verksamhetsplan. Genom uppföljningen kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar och i linje med målen för god ekonomisk hushållning.

Samlad bedömning och analys av ekonomi, verksamhet och personal

Pandemin har påverkat förvaltningen och verksamheter under året, vilket bl. a. innebar att social- och omsorgsnämnden i februari beslutade om att revidera verksamhetsplanen. Beslutet innebar i huvudsak att tidplanen för de olika aktiviteterna i verksamhetsplanen reviderades. Omprioriteringarna innebär att tidplanen för aktiviteterna har ändrats till 2022. Utöver pandemin effekter så har personalsituationen inom förvaltning viss påverkan på tidplanen i de olika aktiviteterna i verksamhetsplanen.

Förslag finns om att, på samma sätt som under 2020, inte debitera avgifter för alkoholtillstånd.

Prioriterade aktiviteter i verksamhetsplanen 2021 är arbetet med Åtgärdsplan mot segregation, omställning av boende, öka tillgängligheten till insatser enligt LSS, digitaliseringsaktiviteter och uppföljning.

I Åtgärdsplanen mot segregation är aktiviteten att skapa områdesteam i tre geografiska områden verkställd, via utvecklingsuppdrag som är lämnat till Leanlink. Inom ramen för arbetet mot segregation och att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet pågår olika aktiviteter. Som exempel kan nämnas arbetet med den pågående processkartläggning av de insatser som finns för att förhindra eller bryta en kriminell livsstil, ytterligare trygghetsskapande medel har tillförts social- och omsorgsnämnden om 1 mnkr för 2021. De medlen har tillförts Leanlink i utvecklingsuppdraget Områdesteam. Utöver detta så har utökning skett inom verksamhetsområdet SIG (Social insatsgrupp) genom att ytterligare en SIG-koordinator har rekryterats.

Aktiviteten avseende att öka tillgängligheten till LSS insatser pågår och som exempel kan nämnas att fler personer får en plats i bostad med särskild service och att personer som har varit placerade externt kan erbjudas plats inom nämndens egna verksamheter, vilket är positivt ur flera aspekter. Dels att den enskilde får bo i sin egen kommun och dels att det blir ett effektivare nyttjande av befintliga platser samt att det är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv.

Social- och omsorgsnämnden har inför budget 2022 fått medel för rekrytera en samordnare för hedersrelaterat våld och förtryck. I uppdraget, som kommer att vara kommunövergripande, ingår bland att dela på Handlingsplan våld i nära relationer i två delar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Arbetet ska ske i samverkan med övriga förvaltningar i kommunen.

Vi ser en fortsatt ökning av olika insatser för barn och unga och ökade kostnader per placering för barn och unga. Bedömningen är att nämnden inte kommer att uppnå en ekonomi i balans 2021 gällande heldygnsplaceringar, barn och unga. Antalet vårdryggn HVB och SiS har dock minskat med 3% respektive 61% i jämförelse med 2020. Att kostnaderna ökar beror på högre priser samt avsaknad av rabatt för SIS-placeringarna som fanns under andra halvåret 2020.

Under året har det varit en positiv utveckling när det gäller hemtagning av externa placeringar vuxna vilket innebär att 10 personer har kunnat lämna en extern placering.

Förväntad utveckling

Antalet orosanmälningar avseende barn och unga är fortsatt högt, vilket leder till fler utredningar och ett fortsatt behov av insatser både inom öppenvården och heldygnsvården. Antalet individer inom HVB-vården har under året minskat, däremot är kostnaderna per individ högre vilket påverkar den ekonomiska utvecklingen. Då kommunen har svårigheter att rekrytera egna familjehem ökar kostnaderna för konsulentstödda familjehem vilket påverkar budgetunderskottet. Förvaltningen arbetar med olika insatser för att rekrytera egna familjehem, inför sommaren rekryterades därför ett antal ”sommarfamiljer”, som fick möjligheten att prova på hur det är att ta emot barn i sitt hem. Det innebär att 11 familjer kunde kontrakteras för sommaren, vilket också möjliggjorde semester för våra jourhem. Det innebär en kostnadsökning på kort sikt, men på längre sikt kan det leda till fler egna familjehem. Utöver det pågår arbetet med att utreda om det går att underlätta för kommunanställda att ta uppdrag som familjehem

Den genomlysning inom området barn och unga som är genomförd visar att socialtjänsten erbjuder många bra verksamheter, med bra resultat, men att det också finns områden och målgrupper där socialtjänsten behöver hitta nya arbetssätt för att nå ut i ett tidigare skede än vad som sker idag. Det förutsätter en bred samverkan med andra förvaltningar och samverkansparter i kommunen. I budgeten för 2022 finns en tydlig inriktning mot samverkan mellan förvaltningarna genom de strategiska utvecklingsuppdragen som är nämndövergripande, där förvaltningarna ska arbeta med gemensamma mål och aktiviteter för att skapa förutsättningar för trygga uppväxtförhållanden för barn och unga, med målsättningen att barn och unga uppnår en gymnasieexamen, samt att insatser ska ske tidigt och i förebyggande syfte. Planeringsarbetet avseende de strategiska utvecklingsuppdragen är påbörjad.

Utvecklingsuppdraget, Nära socialtjänst Skäggetorp är påbörjat. Uppdraget finansieras av statliga medel om 7,1 mnkr/år under perioden 2021-2023. Uppdraget är påbörjat och målsättningen är att förebygga och förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet.

Det pågår ett utvecklings- och förbättringsarbete där målsättningen är att säkerställa att hyresförhållandet mellan brukaren och förvaltning är korrekt samt att hyresinbetalningar sker enligt de hyresförhållanden som gäller.

När det gäller boende för vuxna pågår ett omställningsarbete med målsättningen att dels nyttja befintliga boendalternativ mer effektivt och dels för att enskilda personer ska få progression i sin bosociala situation. Uppdraget avseende att ta fram en handlingsplan för bosociala stödkontrakt som kommer via byggnation med hjälp av statligt investeringsstöd kommer att slutföras under 2022.

Samhällsutveckling och utvecklingen i kommunen gällande kriminalitet och allvarliga händelser såsom skjutningar med dödlig utgång, har en påverkan på både verksamhet och budget. Placeringar av enskilda och familjer har skett under 2021, med anledning av att det har funnits en hotbild. Bedömningen är att dessa behov kommer att fortsatt finnas och sannolikt kommer behoven att öka. Förutom att personer kommer att ha behov av skyddsplaceringar görs bedömningen att behov av befintliga och nya insatser kommer att öka för att förebygga och förhindra att barn och unga blir indragna i kriminalitet. Därutöver görs bedömningen att stöd för personer som vill lämna en kriminell livsstil kan behöva utvecklas och utökas, vilket i en sådan situation kommer att generera ökade kostnader.

Det är svårt att bedöma konsekvenserna av pandemin fullt ut. Ett område där det bedöms både nationellt och inom förvaltningen är en ökning av stöd gällande våldsutsatta kvinnor. Förvaltningen följer utvecklingen. I övrigt vad gäller vuxna med olika problematik så finns inga tydliga indikatorer på volymökning

Ekonomi

Ekonomi, belopp tkr	Prognos helår	Budget 2021	Avvikelse
Verksamhetens nettokostnader	1 606 988	1 565 988	-41 000
<i>varav kostnader</i>	<i>1 871 988</i>	<i>1 830 988</i>	<i>-41 000</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>265 000</i>	<i>265 000</i>	<i>0</i>
Investeringar, netto	800	800	0

Kommentar

Största andelen av underskottet hänförs till en fortsatt hög behovsutveckling för barn och unga. Balans råder inom flertalet övriga områden. Alkoholtillstånd kommer med anledning av pandemin föreslås ej debiteras vilket inte heller gjordes under 2020.

Volymutveckling

Basuppdrag (volymmått)	Prognos helår	Oktober 2021	Oktober 2020
Antal pågående ärenden myndighet 0 tom 20 år	Fortsatt ökning	1169	1098
Antal pågående ärenden LSS myndighet 0-20 år (obs avser augusti)	En viss ökning	330	301

Antal pågående ärenden Funktionshinder myndighet 0-20 år	Stabilt	32	19
Antal pågående ärenden myndighet 21 -64 år över 65	Ökning, mot bakgrund av pandemin	686 98	644 70
Antal pågående ärenden LSS myndighet 21-64 år 65 +	Stabilt	1001 146	1072 157
Antal pågående ärenden Funktionshinder myndighet 21-64 år	Stabilt	1172	1153
Antal pågående ärenden familjerätt	Stabilt	306	274

Kommentar

Inom barn och unga har antalet orosanmälningar fortsatt att öka. Det är svårt att i dagsläget bedöma vad som är kopplat till pandemin eller andra faktorer i samhället, som ex kriminalitet och missbruk.

Personal

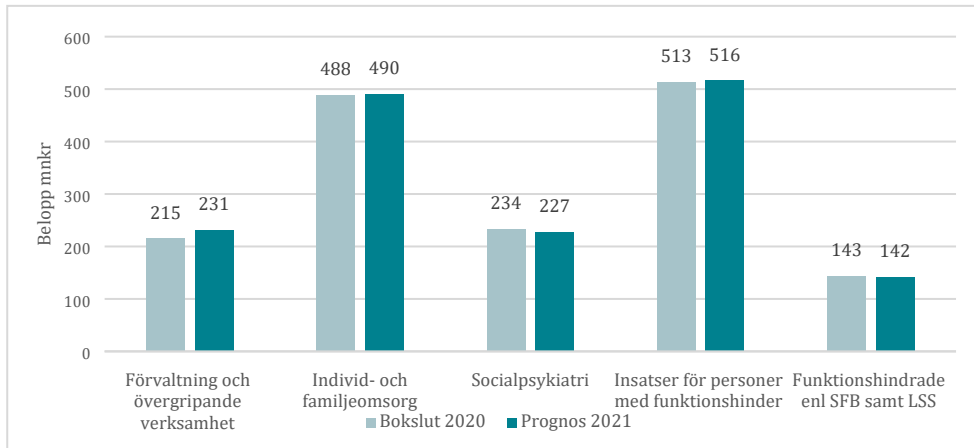
Personal	Målvärde helår	Oktober 2021	oktober 2020
Antal tillsvidare anställda		540	531
Total sjukfrånvaro	6,0	4,8	6,5
Personalavgångar externt	6,0	12,0	8,3

Kommentar

Avser anställda i förvaltningen (samtliga nämnder). Sjukfrånvaron har minskat jämfört med samma period året innan. Detta kan delvis kopplas till pandemin och rekommendationerna om att stanna hemma vid sjukdomssymptom samt hålla avstånd. Det går inte att utesluta att sjuknärvaron har ökat i samband med distansarbete. Personalomsättningen har ökat jämfört med föregående år och bedöms delvis vara kopplad till den stora omorganisation som genomförts under 2020. Personalomsättningen kommer särskilt följas upp under året.

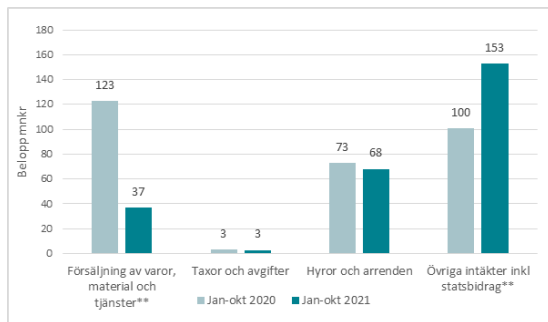
Ekonomi

Nämndens verksamheter, nettokostnader i prognosen för helår 2021 jämfört med bokslut 2020

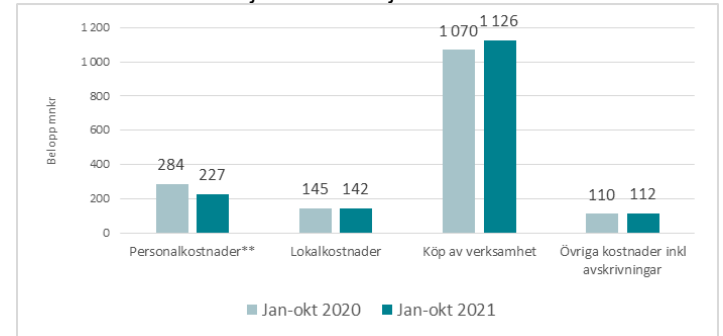
Analys och kommentar

Nämndens intäkter jan-okt 2021 jämfört med 2020

direkt till respektive nämnd. Föregående år har förvaltningskostnaderna reglerats via tjänsteköp.

Nämndens kostnader jan-okt 2021 jämfört med 2020

Analys och kommentar

** Från och med år 2021 styrs förvaltningskostnader, avseende Äldrenämnden och Arbetsmarknadsnämnden,

Ekonomiska tabeller

Resultat 31 oktober 2021

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisat jan-okt 2021	Budget jan-okt 2021	Avvikelse	Redovisat samma period före- gående år
Förvaltningskostnader	167 181	158 713	-8 468	165 054
Åtgärdsplan samt ekonomiskt tillskott	0	-7 875	-7 875	0
Övergripande verksamhet inkl nämnd	31 509	24 425	-7 084	20 364
Individ- och familjeomsorg	413 929	383 365	-30 564	403 872
varav Dygnsplaceringar barn och unga	200 433	178 892	-21 541	196 729
varav Dygnsplaceringar vuxna	57 920	56 119	-1 801	53 742
Socialpsykiatri	191 573	193 250	1 678	186 158
Insatser för personer med funktionshinder	425 180	433 583	8 403	421 659
Funktionshindrade barn- och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)	55 160	56 750	1 590	54 549
Funktionshindrade barn-och vuxna (LSS-insatser)	61 510	60 219	-1 291	57 571
Summa	1 346 041	1 302 430	-43 611	1 309 227

Prognos för helår 2021

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020
Förvaltningskostnader	195 850	193 200	-2 650	190 043
Åtgärdsplan samt ekonomiskt tillskott ofördelat	0	-9 450	-9 450	
Övergripande verksamhet inkl nämnd	35 137	29 637	-5 500	24 904
Individ- och familjeomsorg	490 438	460 038	-30 400	488 008
varav Dygnsplaceringar barn och unga	240 670	214 670	-26 000	238 715
varav Dygnsplaceringar vuxna	67 343	67 343	0	62 498
Socialpsykiatri	226 900	231 900	5 000	233 991
Insatser för personer med funktionshinder	516 300	520 300	4 000	513 187
Funktionshindrade barn- och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)	68 100	68 100	0	65 632
Funktionshindrade barn-och vuxna (LSS-insatser)	74 263	72 263	-2 000	77 639
Summa	1 606 988	1 565 988	-41 000	1 593 404
<i>varav kostnader</i>	<i>1 871 988</i>	<i>1 830 988</i>	<i>-41 000</i>	<i>1 989 803</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>265 000</i>	<i>265 000</i>	<i>0</i>	<i>396 399</i>

Analys och kommentar

Uppföljning åtgärdsplan

I juni förra året fattades beslut om en åtgärdsplan för att minska det ekonomiska underskottet som beräknades uppgå till ca 63 mnkr. Vissa åtgärder kommer inte kunna genomföras eller ge effekt detta år. Beaktat detta samt vårens utredning kallad "Genomlysning av barn och unga" gör att åtgärdsplanen har reviderats enligt beslut i nämnden i juni. Den beslutade åtgärdsplanen ska leda till långsiktiga och bestående förändringar.

De åtgärder som finns upptagna i åtgärdsplanen är antingen genomförda eller pågår. Åtgärderna är beräknade att reducera nämndens kostnader med 13 mnkr under 2021 och med 30 mnkr under 2022. I denna prognos är bedömningen att utfallet av beslutade åtgärder kommer vara begränsade under 2021, delvis beroende på den personalsituation som råder inom förvaltningen. Det är även svårt att relatera utfall direkt till åtgärder utifrån åtgärdsplanen. Försäljning av lägenheter kommer först ske 2022 på grund av att en upphandling av mäklartjänst ska genomföras först.

För detta budgetår har Social- och omsorgsnämnden tilldelats en ramökning med 25 mnkr samt av KS tilldelats statsbidrag med 25 mnkr. Då Social – och omsorgsnämndens budget inte är i balans kommer dessa medel till viss del balansera den ekonomiska obalansen.

Förvaltningskostnader

Här ingår kostnaderna för social-och omsorgsnämndens andel av social- och omsorgsförvaltningen (SOF). Den del av förvaltningen som avser arbetsmarknadsnämnd samt äldre- och vårdnämnd hänförs till respektive nämnd. Resultatet per oktober 2021 för Social- och omsorgsnämndens andel av SOF visar ett underskott på cirka 8,5 mnkr. Det pågår ett arbete för att kostnadseffektivisera förvaltningen i flera delar med syfte att nå en ekonomi i balans. Inom förvaltningen hanteras dock för närvarande en hög personalomsättning, företrädesvis inom avdelning Barn och unga och avdelning Vuxna. Situationen har en direkt påverkan på både verksamhet och ekonomi. Ur ett ekonomiskt perspektiv förväntas förvaltningen ha höga kostnader för rekrytering samt för köpta bemanningstjänster. Inkomna statsbidrag kommer dock att påverka resultatet för förvaltningen positivt. Förvaltningen för Social och omsorgsnämnden prognosticeras därmed till ett underskott på cirka 2,7 mnkr.

Övergripande verksamhet

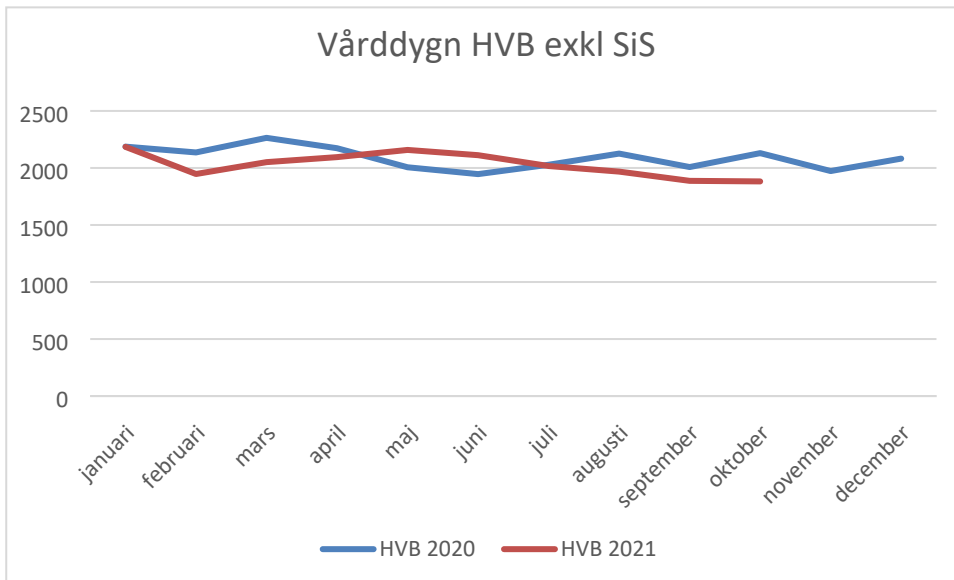
Övergripande verksamhet innefattar bland annat Alkoholhandläggningen, Boendeenheten samt kostnader rörande digitalisering. För att stödja restaurang- och hotellbranschen föreslås avgifter för serveringstillstånd under år 2021 i likhet med år 2020 slopas vilket innebär att Alkoholhandläggningen förväntas göra ett underskott på cirka 1,5 mnkr. Prognosen för Boendeenheten har tidigare pekat på ett resultat i paritet med budget. Dock har omställningskostnader i samband med omflyttning från dyrare blockförhyrningar givit dubbla kostnader och lägre hyresintäkter. Det innebär att Boendeenheten förväntas göra ett underskott på cirka 2 mnkr. Dock förväntas omflyttningen ge lägre kostnader på längre sikt. Det råder dock fortsatt viss osäkerhet kring hyresförluster samt pågående försäkringsärenden som skulle kunna innebära en påverkan på resultatet för år 2021. I det prognosticerade underskottet ingår även kostnader för den tidigare beslutade Wifi-utbyggnaden i nämndens boenden med ca 3 mnkr. Utbyggnaden startade under 2020 och är nu fullt genomförd.

Individ- och familjeomsorg

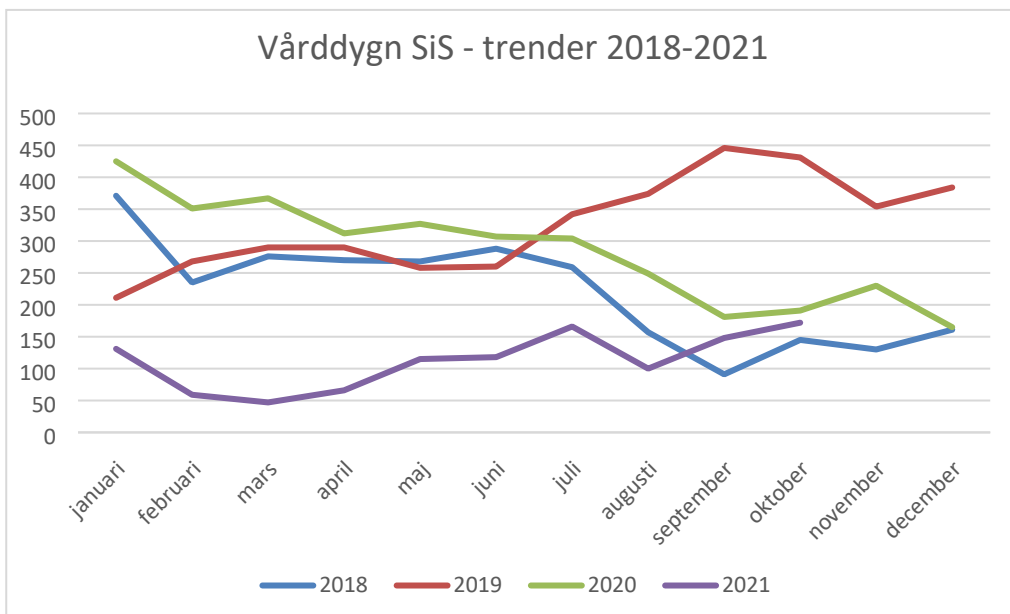
Inom Individ- och familjeomsorg har kostnaderna ökat inom området barn och unga både under år 2019 och år 2020.

Antalet orosanmälningar avseende barn och unga ökar och behovet av insatser är fortsatt omfattande. Resultatet för Individ och familjeomsorg per oktober 2021 visar ett budgetunderskott på cirka 30,5 mnkr. Cirka 21,5 mnkr kan hänföras till området barn och unga och framför allt dygnsplaceringar som, från och med i år, innefattar placeringar inom hem för vård eller boende (HVB), stödboende, bosocialt stöd, skyddsboende, placeringar inom Statens institutionsstyrelse (SiS) och familjehem, jourhem samt akuthem. Antalet vårddygns för HVB-placeringar per september är cirka 3 procent lägre i jämförelse med samma period år 2020 se diagram nedan. Dock är kostnaden högre till följd av högre genomsnittliga priser. Vad gäller SiS visar utfall per oktober framgår en minskning med 61 procent i jämförelse med samma period föregående år. Prognosen för dygnsplaceringar barn och unga bedöms till ett underskott på cirka 26 mnkr vilket är i nivå med föregående månads bedömning. Det innebär att kostnaden för år 2021 förväntas uppgå till cirka 241 mnkr vilket kan jämföras med en kostnad på cirka 239 mnkr under år 2020. Prognosen baseras på det utfall som uppvisats per oktober 2021, trenden under slutet av år 2020 och en sammanfattande helhetsbedömning.

Diagrammet nedan visar HVB-placeringar sammantaget exkluderat placeringar på SiS. Antalet vårddygns per oktober har minskat med cirka 700, vilket innebär en minskning med 3 procent i jämförelse med samma period föregående år. Dock visar utfallet totalt sett en högre kostnad per oktober, ökning med 4 procent, i jämförelse med samma period år 2020 vilket kan förklaras av att det även finns en inneboende prisseffekt i utfallet.

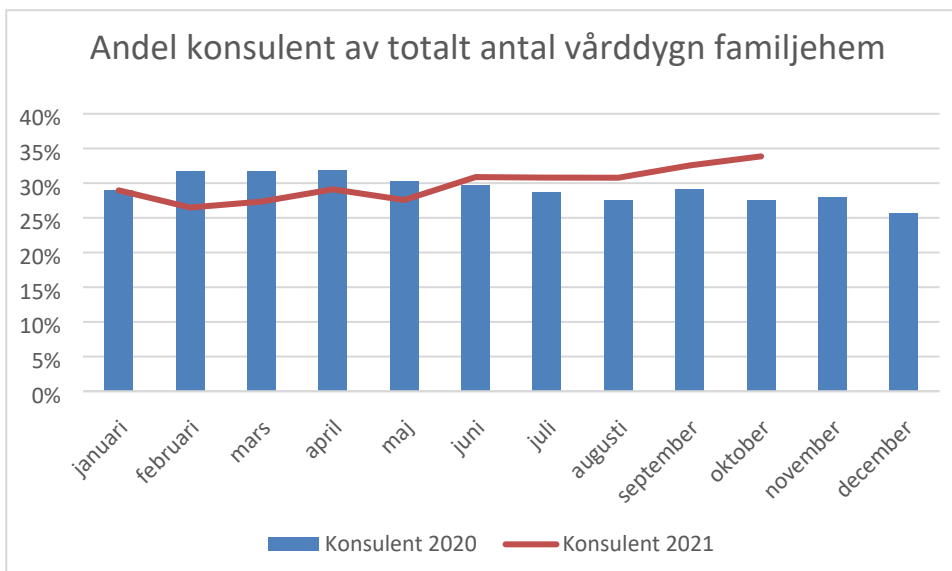
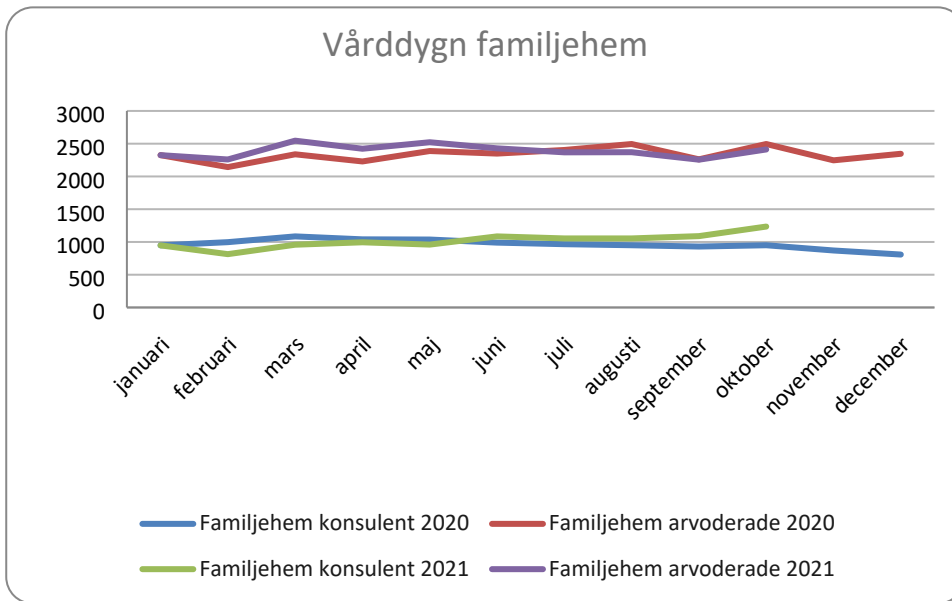

Nedanstående diagram visar en jämförelse av antalet vårddygn på SiS för år 2021 med år 2018-2020. Utfall per oktober visar en minskning av antalet vårddygn med 61 procent i jämförelse med samma period föregående år.

Under hösten 2020 sänkte Statens Institutionsstyrelse (SiS) priset per vårddygn med cirka 28 procent. Dock har antalet vårddygn på SiS varit relativt lågt under år 2021. Därmed är prisseffekten i resultatet per oktober relativt låg.

Nedanstående diagram visar fördelningen mellan Social- och omsorgsnämndens arvoderade familjehem och anlitate konsulentstödda familjehem samt procentuell andel av totala vårddygn hos konsulentstödda familjehem. Konsulentstödda familjehem har ett högre dygnspris.

Utveckling inom kommunen när det gäller konsekvenser av segregation och gängkriminalitet har direkt påverkan på nämnd och förvaltning genom att fler individer kan komma att ha behov av stöd samt att vissa insatser kan behöva utökas och nya att tillskapas. Det finns därmed osäkerhetsfaktorer i prognosen då placeringar av barn och unga i stort påverkas av utvecklingen i samhället, andra myndigheters, såsom polisens, agerande gentemot ungdomskriminalitet och drogmisbruk bland unga. Det finns även en osäkerhet kring pandemin vad gäller psykisk ohälsa hos barn och unga.

Kostnaderna för gruppen ensamkommande barn är osäkra främst beroende på avslag gällande återsökning från migrationsverket gällande faktiska vårdkostnader. Ett arbete pågår med att analysera och förbättra denna process.

Baserat på den uppvisade trenden under år 2020 har prognosen för dygnsplaceringar vuxna tidigare bedömts till ett överskott på 4 mnkr. Baserat på utfall per oktober år 2021, trenden under slutet av år 2020 och en sammanfattande helhetsbedömning bedöms prognosen till ett resultat i paritet med budget. Utvecklingen i samhället påverkar dygnsplaceringar vuxna i likhet med den utveckling som framgår inom område barn och unga. Osäkerhetsfaktor kvarstår vad gäller skyddat boende avseende skyddsplaceringar av hotade vuxna. Dessutom påverkas skyddsplaceringar vuxna av utvecklingen och behovet av skydd inom området barn och unga.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin prognosticerar ett överskott på 5 mnkr. Kostnaden för externa placeringar minskar. Detta ger ett överskott med ca 4 mnkr. Det innebär lägre kostnader jämfört med flera år tillbaka i tiden. Osäkerhet föreligger gällande kostnaden för särskilda insatser för personer med utökade, komplexa behov där enskilda individers behov kan generera höga kostnader.

Insatser för personer med funktionshinder

Området insatser för personer med funktionshinder prognosticerar ett överskott på 4 mnkr. Kostnaden för externa placeringar beräknas minska jämfört med föregående år men redovisar fortfarande ett underskott jämfört med budget men som balanseras av överskott inom boende vuxna. Inom daglig verksamhet har utförarna under del av pandemin fått fakturera för deltagarnas planerade tid istället för faktisk tid vilket medfört en kostnadsökning. Fr om mars och tills beslutet upphört i augusti gäller andra regler för fakturering. Bedömningen i tidigare prognos är att osäkerhet föreligger hur kostnadsutvecklingen under året kommer utvecklas. I denna prognos beräknas ett underskott på 1 mnkr för daglig verksamhet.

Kostnaden för särskilda insatser för personer med utökade, komplexa behov, där enskilda individers behov kan generera höga kostnader är svår att prognosticera men ser ut att kunna bli något lägre än tidigare år. Det som bör nämnas är att det i den beslutade åtgärdsplanen ingår som en åtgärd att göra uppföljningar avseende kostnadsdrivande insatser, på individnivå. Med målsättningen att reducera kostnaderna.

Funktionshindrade barn- och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)

Området beräknar en budget i balans. Osäkerhetsfaktor finns vad gäller utvecklingen av sjuklönekostnader som eventuellt skulle kunna generera ett mindre överskott.

Funktionshindrade barn- och vuxna (LSS-insatser)

Funktionshindrade barn och vuxna (LSS-insatser) prognosticerar ett underskott på 2 mnkr vilket hänförs till kostnaden för assistans. Kostnaderna för utförda assistanstimmar har under senare år ökat medan kostnaderna för avlösarservice och ledsagarservice minskat. Ersättningen följer den statliga ersättningsnivån vilken varit högre än Linköpings kommuns uppräkningsram. Prisökningen innebär en opåverkbar kostnad för nämnden. Osäkerheten i bedömningen råder beroende på utvecklingen av antalet timmar under hösten då utvecklingen av pandemin har påverkan på efterfrågan.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr	Redovisat jan-okt 2021 Utgifter	Redovisat jan-okt 2021 Inkomster	Prognos 2021 Utgifter	Prognos 2021 Inkomster	Prognos 2021 Netto	Investerings- ram 2021	Avvikelse
Ospecificerade investeringar	732	0	800		800	800	0
Summa investeringar <i>varav utgifter</i> <i>varav inkomster</i>	732	0	800		800	800	0

Analys och kommentar

Ospecificerade investeringar avser kontorsutrustning samt installation av överfallsalarm.